

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenoma
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemaj:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ „ 2 „ 20 „
V upravnistvu prejemaj:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 38.

V Ljubljani, v petek 16. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Vera prihodnosti.

(Konec.)

Kaj dobro je ilustriral to izjavo nek belgijski benediktinec iz Maredsousa, ki je podal ogromni napredek katoličanstva v 19. stoletju. — Na Angleškem in v Škotski je bilo začetkom tega stoletja le 120.000 katoličanov, sedaj pa 2.000.000 pod 3 knezoškofi, 18 škofi in 2785 duhovniki. — V Holandiji je bila le $\frac{1}{5}$ prebivalcev katoliška, danes je že $\frac{2}{3}$ katolikov. Na Nemškem je naraslo število od 6 milijonov na 13 milijonov, v Švici od 542.000 na 1.170.000, v Skandinaviji od 200 na 8000, na Balkanu od 270.000 na 640.000, v azijski Turčiji od 400.000 na 658.000, v Perziji od 300 na 10.000, v severni Afriki od 15.000 na 500.000. Na Ruskem, kjer je bila začetkom tega stoletja rutenska cerkev, je sedaj 10.000.000 katolikov. V ostali Afriki l. 1800. ni bilo skoro nič katolikov, danes jih je krog 2 milijona v 30 misijonih, katerim načeljuje 280 misijonarjev. Azija je poskočila od enega na 6 milijonov. V oceanskih kolonijah je prineslo to stoletje $\frac{1}{4}$ milijona katolikov. V Kanadi je bilo začetkom stoletja 137.000, sedaj 2 milijona in v Združenih državah je število katolikov od 36.000 naraslo na 10 milijonov.

Svetovna krogla postaja katoliška in se čudi krasnim uspehom katoliške cerkve in njenemu krepkemu vladarju. Praška »Politik« piše v svojem pozdravu na novega knezoškofa pl. Skrbensky-ja: »Koncem stoletja naravoslovnih ved stoji katoliška cerkev in nje naprave zopet v vzvišenem dostojanstvu pred nami in približuje kulturno gibanje in državno delovanje krasnemu razvoju. — In v času, ko svetovni vladarji zbirajo in morajo vzdrževati ogromne oborožene vojne — kakor ni primere v zgodovini — v času, ko je tehnika morilnega vojnega orodja odprla svoje strašno žrelo, v času, ko narodi ječe pod neznosno težo militarizma, ko morejo svetni mogočnjaki svoje podedovane dežele in vladarske pravice obdržati le s pomočjo bajonetov in bojnih ladij: — v tem času je osamel mož, ki ne nosi svetnega purpura in ne zapoveduje izvežbanim trumam, z močjo svojega duha in srca dosegel oblast, ki je trajnejša in močnejša kakor onih, ki stoje v senci armad. Ali ni to samo

na sebi največje čudo tega stoletja? Ali to edino dejstvo ni zadosten povod jubilejnemu letu katoliških kristjanov?»

Tisoči protestantov hite po pravem potu »nazaj v Rim«. Dokaz temu je važno obredno vprašanje na Angleškem, kjer pogosto vpeljujejo obrede katoliške cerkve, a še bolj jasno govore obilne vsakoletne spreobrnitve protestantov na Angleškem in v severni Ameriki. — Celo na Nemškem so se začeli živahno gibati. Protestantisti listi prinašajo poziv za »novo delo v zatonu stoletja«, zahtevajoč vpeljavo spovedi in duhovnih vaj po katoliškem vzoru. In katoliški duhovniki občejujejo z vernimi protestanti in slišijo njih tožbe, bi lahko zapeli o ranah protestantizma žalobno pesem.

Kako smešno je torej protiversko gibanje pri nas v Avstriji, ako ga primerjamo z nevzdržljivim, opravičenim stremljenjem: »nazaj k Rimu«. Nasprotniki cerkve uporabljajo najpodlejše pripomočke, da bi iztrgali iz njenega naročja peščico sinov — a nimajo zaželjenega vspeha. Kope brošur in listov, veliki denarni pripomočki in vedna laž sovražnikov ne morejo spodkopati zidu cerkvene trdnjave.

Kak razloček je med temi ščuvarji in katoliškimi misijonarji, ki brez strahu za svoje življenje stopajo med divje narode in z zastavo sv. križa širijo krščansko pravost, izobrazbo in kulturo med njimi! Narodi so začeli spoznavati svojo pravo dobrotnico in 20. stoletje nam bo potrdilo Kristusove besede: »Glej, jaz sem z Vami vse dni do konca sveta«.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 16. febr.

Nenavadno dolgo je trajala glavna razprava o proračunu, a kakor je videti, se bode tudi podrobna razprava razvlekla na dolgo in široko. Poslanec dr. Pliveriću ni bilo dosti, da je govoril že prigodom generalne debate celih šest ur o reškem vprašanju, nego je spregovoril zopet v tej zadevi pri prvi točki proračuna, namreč stroški za sabor. Kakor ni učeni mož s svojim dolгим govorom nič dokazal, ravno tako bilo je tudi zadnje njegovo dokazovanje o kondominiju neutemeljeno. Ker je pa dr. Pli-

verić v svojih govorih hudo prijemal bivšega predstojnika notranjih stvari za Mažuraničeve vlade. dr. Derenčina, mu je tudi ta povedal popolno resnico, tako da se je učeni profesor pri tem silno razsrdil ter v svojej srditosti prosil bana, da opozicijsko časopisje še bolj strogo drži, nego je to bilo do zdaj.

Poslanec Derenčin pa mu je prav povedal, da mora biti politik na vse pripravljen, na hvalo in grajo. Dokazal pa je isti govornik, da kraljevi reskript, po katerem je bil skovan glasoviti paragraf 66. glede Reke, ni mogel postati zakon za Hrvatsko, da je Reka celoten del kraljevine Hrvatske, in da današnji provizorij na Reki ni zakonit, ker je uveden brez dovoljenja hrvatskega sabora. Vse to je tako jasno, da ne more o tem noben pošten Hrvat dvomiti in da je vse Pliveričevo dokazovanje proti tem resnicam le voda na mažarski mlin, ker se Mažari boje jasne postave, zato pa tudi podpirajo tako delovanje, kakor je Pliveričevo. Da se pa vsemu temu stori konec, naj hrvatski sabor pošlje adresu svojemu kralju ter odkritosrčno pove, kako je paragraf 66. nastal, a od svoje vlade naj zahteva, da odnošaje na Reki uredi tako, kakor postava zahteva.

In to je tudi edina pot, po kateri bi se moglo to vprašanje za Hrvate povoljno rešiti. Toda kaj takega se pod današnjo vladno ne bode nikdar zgodilo. Iz izjave banove na govor Derenčinov se vidi, da je današnja hrvatska vlada glede Reke sporazumna z ogersko; ban se je vsaj izjavil, da je teritorialno vprašanje Reke že rešeno, kako, moremo si lahko misliti. A da obrani v korist Mažarom popravljeni § 66. glede Reke, pravi, da je bil ta paragraf popravljen le na izrecno zahtevo kraljevo. Je-li pa tedanji sabor za to vedel ali ne, o tem ni hotel razpravljati.

Koliko je ta izjava resnična, o tem se seveda ne more razpravljati, to je pa res, da hrvatski sabor § 66. ni nikdar sprejel. Je-li po tem more biti ta paragraf veljaven po ustavi za Hrvatsko, to je zopet drugo vprašanje, katero dr. Pliverić še do dandanes ni razjasnil. Nobeden, komur je poznat ves zgodovinski razvitek reškega vprašanja, ne more dvomiti, da je Reka hrvatska, a vsa-

komu je jasno, da je ravnanje ogerske vlade na Reki nepostavno in osnovano na sili, češ, Mažari trebajo Reko radi morja, a ako je Hrvati z lepa ne dajo, moramo jim jo vzeti, ker smo jači. In tako se dandanes tudi res ravna na Reki. Žalostno ali resnično!

Celi pretečeni teden se je razpravljalo o notranjem oddelku hrvatske vlade in še le v soboto je prišel na red oddelek za uk in bogočastje. Kakor vsako leto, tako se je vnela tudi letos obširna razprava o vrejevanju hrvatskih rek, posebno Save. Oglasil se je o tem predmetu posl. dr. Bresztyenszky ter razjasnil, kako potrebno je, da se vendar enkrat začne resnobno misliti o uravnavi Save in o osušenju Lonjskega močvirja. Lanske poplave so zapustile po Posavini grozno razdejanje in provzročile glad v tem sicer plodnem kraju. Žalostno je, da se nahajajo v saboru poslanci, ki tajne, da narod trpi lakoto v Posavini, ko vendar vlada sama zna, da je tako, in tudi narodu deloma pomaga v tej bedi, a v Sisku se je osnoval odbor, ki zbira denar za te siromake. Ko bi bila Sava vrejena, ne bi ta beda mogla biti tako velika, kakor se po navadi pojavlja vsako leto. Sava je do Siska državna reka, pa bi bila dolžnost zajedniške vlade, da tudi nekaj žrtvuje za ta kraj, ko je vendar dobro poznato, da troši za vrejenje Donave in Tise milijone. Res je, da je deželna hrvatska vlada začela vrejevati reko okoli Zagreba in da je dala izdelati tudi osnovo za izsušenje Lonjskega močvirja, a to ni zadosti. Potrebno je, da zajedniška vlada pomore pri tako velikih podjetjih.

Toda kaj je odgovoril ban na to? Ogerska vlada je zares dolžna doprinesati za vrejevanje Save do Siska, ali ker je zdaj brodarenje po tej reki neznatno, tudi ni potrebno vrejevanje. Čuden dokaz. Vsakemu je znano, da je vožnja po vodi za velike tovarne mnogo ceneja, nego po železnici, in vendar je ogerska vlada sezidala železnico skozi celo Posavino ter zares vozi robo po njej, mesto po Savi, to pa le zaategadelj, da je napeljana laglje vsa trgovina v Budimpešto. In zato sme ogerska vlada zanemariti tako važno reko, kakor je Sava, ker to ni za njeno korist! Grde sebične politike! Kar se pa tiče vrejenja Lonjskega močvirja, pa pravi ban, da se to prepušča vse vodnim

LISTEK.

Med plesom.

Spisal Edv. Furian.

Šum in radost! Iz gosposkih dvoran se razlega vesel, brezskrben smeh, zveneče trkanje s kozarci in umirajoči glasovi neznane pesmi. Posamezni pari šetajo po sobani, živahno agirajoč s rokami, in izginjajo memo oken. Vse diha opojnost in razkošje.

Na dvorišču stoji kočija ob kočiji motno odsevajoč v jasni noči. V hlevu prhajo konji pri polnih jashih, meljejo oves med zobmi in bijo s kopiti ob tla. Velika, medla svetilka se odbija trudno od njih bliščečih se hrbtov in ponosno ukrivljenih vratov. V kotu, na težki hrastovi klopi je pogrnenih par debelih, volnenih plaht.

»Moj Bog, saj ni mogoče počivati nočoj,« vzdihne Marko in se dvigne kvišku s svojega ležišča. Počasni korakov stopa po hlevu, postoji pri posameznih konjih, naposled pa odpre dveri in stopi na prag hleva. Sklene roki in pogleda zvedavo najprej na

nebes, tako nekako kot človek, ki hoče dognati, kakšno vreme bo jutri.

Bila je krasna noč. Mehki lunini žarki so se upirali polno v bele zidove gosposke hiše, zlatili okna, poljubljali rahlo in mehko sneg na strehi in se zivali naposled visoko gori z neizmerno tišino pokojne noči.

Na levi od hiše se je razprostiral vrt. Par visokih, temnih smrek se je dvigalo samotno in pozabljeno v zrak. Lahen vetrec je potegnil, tako lahen, kot v majski noči. Zamajale so se smreke in zašumele. In zvezde so sijale tako jasno . . .

»Ah moj Bog . . .!«

Lotilo se je Marka čustvo, podobno onemu, ki ga ima človek, zapuščajoč za dolgo, mogoče za vselej svoj rojstni kraj in svoje drage.

Pred njim leži velika, široko razprostrta ravnina. Tam na koncu se pričinja gozd, dišeč borovi gozd. Temne veje se širijo nekako dvoječe v tiho samoto, polno sveže vlage. Od daleč lahno, zvonko žuborenje . . . topeči se glasovi . . . Vsa ravnina blišči, kot bi popadale zvezdice nanjo, in ob-

robljena je kot gosposka suknjica z lahno, belkasto meglo. Luči ugašajo v vasi, upihnjene od trudnih, skrbnih ljudij. Ah, moj Bog, ta tihota! Ali poznate to sveto tihoto, razgrnjeno sredi poljan in ravnin nad utrujeno vasjo? Spokojno speče koče, pred kojimi se poigravajo lahni vetreci z vršički sadnih dreves . . . Ali veste, kako pade v taki noči peresce z drevesa na tla, kako bijo stebelca ob stebelca . . ., kako odnese gorak vetrec slamnato bilko raz začrnelo streho? Veste, kako počiva kmet, enakomerno dihajoč, mirno ležeč, ne gibnivši se? Ah, ti moj Bog!

V meji pojeta kos in penica. Utihihla sta. Od daleč prihajajo glasovi, mehki in otožni, vedno bolj polni, naposled mogočni kot cel kor . . . Ah, tu prepeva narod popevke svojim krasoticam in koketkam . . . Poznate vi njih hrepenenje, njih žalost in veselje? In kako ponosno zakrivajo vse to s svojo ovladajočo brezskrbnostjo . . . Kaka sila! Tako kipi morje. In vse naokoli stoji mirno kot bi poslušnilo . . . Zadnji glasovi so utihnili, kos in penica sta spet zapela . .

»Lahko noč, lahko noč . . .« Okenca se zapirajo — —

In taki glasovi živijo v njem, mučijo ga in hočejo na dan . . .

Marko se vrne v hlev in sede zamišljeno na svoje ležišče. Nakrat se mu zasvetijo oči, roke mu zadrhtejejo. Skloni se in potegne izpod klopi star, obrabljen kovčeg. Odpre ga hrepenede, in — o sladka, tako dolgo pogrešana sreča — pred njim leže stare, velike harmonike.

Marko ne bi smel igrati. Gospoda tega ni trpela. A vse jedno. Kaj mu mari ta hipec cel svet . . .

Naslani jih na kolena, skloni glavo, drhteče prime za tipke in polagoma, polagoma kot poskušajoč zbeže prvi glasovi. Marko raztegne harmonike močnejše, močnejše upre dlani ob nje, skloni se še nižje, kot da jih hoče na srce pritisniti, in glasovi zadrhte polno, zveneče v mehkih akordih narodne popevke . . .

Ali poznate vi tožečo narodno pesem, kakoršno zapoje reven, stiskan kmet? Poznate vi ono sveto pozabljenje samega sebe,

zadragam, ki so v to svrhu dovoljene. Narod naj se združi, pa naj sam izvede to delo, za taka podjetja dežela nima denarja.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. februarija.

Preosnova volilnega reda za dunajsko mesto. Niže-avstrijski dež. zbor se snide, kot smo omenili, dne 20. t. m. h kratkemu zasedanju in sicer, kakor soglasno trdijo dunajski listi, samo zato, da se še enkrat peča z načrtom volilne reforme za dunajski mestni zastop. V odsotnosti dr. Luegerja, pravijo, je princ Alojzij Liechtenstein sklenil z vlado kompromis. Vsaka stranka je nekoliko odnehala v svojih zahtevah in tako je upanje, da dobi ta načrt končno vendarle cesarjevo odobrenje. Vlada želi v načrtu sledeče spremembe: priznati se mora volilna pravica vsem, ki plačajo kaj osebne dohodarine; učitelji naj se uvrste v drugi volilni razred; ostane naj še nadalje mestni svet; prvotno določena doba bivanja na Dunaju kot predpogoj za volilno pravico v četrti volilni skupini naj se zniža. To so spremembe, ki jih želi vlada in v skladu s katerih bo deželni odbor izdelal in predložil nov načrt. — Doba bivanja se bo bržkone znižala na dve ali tri leta, osebe, ki plačujejo osebno dohodarino ali pa rentni davek, dobe volilno pravico; učitelji ostanejo v drugem razredu. Odpravljena bo končno tudi določba, da dobi vsakdo volilno pravico v drugem razredu, ako mu občinski svet prizna meščansko pravico. Vse ostale določbe v načrtu ostanejo nespremenjene. Ustanovi se toraj nova četrti volilna skupina z 20 mandati in sicer tako, da dobi vsak dunajski okraj po jednega; Brigittenau se namreč kot 20. okraj loči od Leopoldovega mesta. Mandati v ostalih treh razredih se razdele po številu volilcev. Na visotino davka se ne bo oziralo. Tak je nekako novi, vsestransko predelani volilni načrt, o katerem se upa, da bo potrjen še v mesecu marcu, in kateremu je pridejana prehodna določba, da se smejo vršiti občinske volitve za drugi razred najdalje koncem maja, da bo mogoče izgotoviti znatno spremenjeni imenik volilnih opravičencev. S tem načrtom židje še vedno niso zadovoljni, akoravno je vlada storila vse, kar bi imelo kolikaj kvarne posledice zanje. Dunajska židinja se zaletava v Koerberja, ker se je na vsi črti udal Luegerju in njegovim somišljenikom, ter se grozno hujuje na »trdno, nepristransko, duhu časa primerno upravo«, proti kateri se je baje grozno pregrešil s tem »nečuvstvenim« korakom. Kršč. soc. seveda ta kompromis ni vzbudil posebnega veselja, ker ž njim ne dosežejo niti vsega, kar bi bilo pravično.

Novi moravski namestnik in naslednik v Koerberjev kabinet vstopivšega barona Spens-Boodena je imenovan grof Karol Zierotin, dosedanji predsednik moravskega deželno-kulturnega sveta. Rojen je bil ta mož v avgustu 1850. Po dovršenih juri-

dičnih študijah je stopil najprej v politično uradniško službo, a že kot okrajnega komisarja ga je moravsko veleposestvo poslalo v deželni zbor, kateremu tudi še danes pripada. V skladu kompromisa mej srednjo in liberalno veleposestniško stranko je prišel Zierotin v letu 1885 v državni zbor, kjer je kot pristaš centralne stranke zastopal veleposestvo. Novi mož je vešč v govoru in pisavi češkega jezika in so baje z njegovim imenovanjem zadovoljni vsi moravski krogi. Če je to istina, se bo kmalu pokazalo. Zierotin se udeležuje tudi sedanje pravne konference.

Ali je Reka mažarska? Na to vprašanje je odgovoril v ogerski poslanski zbornici včeraj ministerski predsednik Szell, ki je naravnost izjavil, da Reka brezdvomno pripada Ogerski. Vsaka reška zadeva pripada administrativi in legislativi ogerskega parlamenta. Ogerski zakoni veljajo tudi za Reko, le toliko se hočejo Mažari ozirati na Reko, da bodo pri vsakem snovanju državnega zakona poprašali za mnenje zastopnike reškega mesta. Sicer se pa Rečanom ne sme priznati nikakih pravic, ker bi zelo škodovalo ugledu mažarskega naroda. Szell se je končno zelo pohvalno izrazil o razpustu mestnega zastopstva reškega. Reka se pod blagodejnim vplivom mažarske vlade prav dobro razvija in procveta. — Ta govor, katerega vsaka beseda globoko užali srce vsakega pravega Hrvata, so mirno in bržkone pritrjevalno poslušali hrvatski »ljudski« zastopniki.

Koliko topov imajo Buri. Nemškim listom je sedaj došlo natančno pojasnilo o burski artileriji. V l. 1894. so jih naročili Buri pri Kruppu in neke v Avstriji za 200.000 funtov šterlingov. Kruppova tovarna je izgotovila naročilo v letu 1895. Mej došli topovi sta bila dva dosedaj največjega kalibra. Dolga sta 48 čevljev, tehtata 120 ton in potrebujeja za jeden strel 904 funtov smodnika. Jeden teh topov se nahaja na holmu pred Ladysmithom, drugi varuje Pretorijo. Še isto leto je dobil Krupp novo naročilo v znesku 100.000 funtov na navadne in gorske topove. L. 1896. so naročili prvo krat 6 Creusot-topov, a kmalu zatem še 18. V vsaki minuti se ustrelj lahko osemkrat, ne da bi se razgrela kovina, strelja se lahko v daljavo 5 angleških milj. Smodnika se potrebuje 2 funta za strel. S strelivom so preskrbljeni za 2 leti aktivnega dela. V letih 1897. 1898. in 1899. so Buri naročili še več novih topov. Mej raznimi nadaljnjimi topovi imajo še štiri topove, ki streljajo v daljavo 12.000 yardov. Dva se nahajata na prelazu, ki vodi iz Natale v Transval, tretji pred Ladysmithom, četrti je v Pretoriji. Skupno imajo Buri 220 do 230 topov najnovejše konstrukcije. Topništvo je toraj vsekako daleko pred angleškim.

Knjige in časopisi.

»Slovenskega učitelja« 4. številka je včeraj izšla z nastopno vsebino: Ali ima cerkev kaj pravice do šole? — Slovenski učitelj. (Pisma prijatelju) III. — Učiteljica in javnost. 2. Na višini kulture — Listek: Mozaik. Uvod. — Dopisi. — Slovstvo. — Šolske vesti. — Drobline.

»Pučki Prijatelj« broj 4. Vsebinske te številke je sledeča: Vinarstvo: 2. Maščenje. 3. Vrienje. — O gojenju i navracanju ameriškanskih loza. — Gnoj i čuvanje istoga. — Raiffeisenove štedione s moralnoga gledišta. — Čega neobhodno potrebuje naše pomorsko ribarstvo. — Vesti iz sveta. — Gospodarske vesti. — Razne vesti. — »Pučki Prijatelj« izhaja v Krku 10. in 25. vsakega meseca in stane za celo leto 2 kroni.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. februarija.

Pogreb + prošta dr. Ant. Jarca je včeraj pričal, kako obče priljubljen je bil zaslužni starček v vseh ljubljanskih krogih. Vsi sloji ljubljanske družbe so bili zastopani pri pogrebu. Može-veljaki so prišli v obilnem številu, priprosto ljudstvo se je v velikih množicah udeležilo pogreba. Zastopana so bila razna društva: Slovenska Matica, Katoliška družba z zastavo, Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, šolski zavodi in profesorji, dobrodelni zavodi in njih voditelji, učiteljstvo itd. Sprevod je vodil mil. prošt dr. Klofutar ob obilni asistenciji. —

Naj počiva v miru ljudomilni duhovnik ter naj najde pri Bogu obilno plačila za bogata svoja dobra dela!

Društvo kranjskih zdravnikov. Pred sejo dne 14. t. m. ogledali so si člani društva novo otvoreno rešilno postajo v »Mestnem domu«, mestno elektrarno v Slomškovi ulici in akumulatorno postajo v magistratnem posloju. Prvo razkazoval je mest. fizik gosp. svetnik dr. Kopřiva, v drugi je vodil obiskovalce vodja elektrarne gosp. inženir Ciuha. Ob 7. uri je bilo zborovanje društva. Gosp. predsednik dr. Šlajmer naznani vabilo društva zdravnikov Hrvatske-Slavonije na tukajšnje društvo k pristopu; s toplimi besedami priporoča to vabilo, posebno z ozirom na to, da dobivajo člani izvrstno urejeni strokovni list »Lječnišk vjestnik« za udnino 4 gld. na leto. Izreka nadalje zahvalo gospodu županu I. Hribarju, ki je s svojim povabilom društvenikom dal priliko ogledati si moderne naprave rešilne postaje in elektrarne, kakor tudi gospodoma dr. Kopřivi in inženjeru Ciuhi, za njih trud pri razkazovanju. Na to se je vršila razdelitev dr. Löschner-Stadlerjeve ustanove za vdove in sirote članov društva. Med 17 prisilcev se je razdelilo 840 gld.; tri prošnje so se zavrnile, ker niso skazale pogojev za upravičenost do ustanove. Predsednik zahvali se s toplimi besedami podpornikom društva, kranjski hranilnici, mestni občini ljubljanski, deželnemu zboru kranjskemu, pred vsem pa se spominja pokojnega dr. Maderja, ki se je uvidevši veliki socialni pomen ustanove, nje v svoji oporoki tako velikodušno spominjal. Pri tej priliki opozoril je poročevalec dr. Gregorič na vedno bolj nujno potrebo podpirati zaostale člane rodbin zdravnikov; ker merodajni krogi sedaj veliko premalo store za preskrbovanje sirot in vdov zdravnikov, mora stopiti na to mesto pomoč soštanovnikov, in predlaga v to svrhu, poslati okrožnico na vse člane društva, bili ne bili pripravljeni prispevati z gotovim zneskom za pomnožitev te jako važne ustanove. Gotovo je vsak zdravnik v tem položaju, da žrtvuje vsaj jedno krono na mesec; srečnisti, čegar rodbina ne bode potrebovala podpore, osreči naj pa tega tudi zavest, da je sam pomagal ubogi vdovi ali siroti tovariša. Predlog bil je enoglasno sprejet in se je načelnistvo pooblastilo, da stori vse potrebne korake. Po oficijelnem delu je bila živahna zabava in med raznimi napitnicami naj omenimo le to na c. kr. dež. vladnega svetnika dr. Fr. Zupanca o priliki njegovega imenovanja častnim članom društva zdravnikov Hrvatsko-Slavonije. Prihodnja seja bode v sredo 7. marca ob 5½, zvečer v operacijski sobi kirurg. oddelka; na dnevnem redu bodejo znanstvena predavanja in stanovske zadeve. Pozdravljamo to živahno gibanje našega društva z nado, da se kmalu to življenje še bolj razširja v zvezi z bratskim društvom hrvatskim.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Imeli smo tukaj občinske volitve. Enoglasno je bil izvoljen županom g. Ant. Belec. Svetovalci so: Lorenc Florijančič iz Poljan, Fran Ježek iz Poljan, Valentin Cirman iz Št. Vida, Jožef Arhar iz Vižmar, Štefan Pečnik iz Št. Vida, Janez Zavašnik iz Glinice, Jakob Bitenc iz Podgore, Vid Mrhar iz Guncelj. Odborniki: Gregor Malovrh, župnik, Gašpar Bizjan iz Podutika, Alojzij Kovač iz Glinice, Anton Mrhar iz Dvora, Franc Kregar iz Vižmar, Matija Brodnik iz Medna, Tine Mrak iz Stanežič, Blaž Juvan iz Kamne gorice, Janez Trampuš iz Vižmar, Fran Erjavec iz Vižmar, Fran Dolničar iz Podutika, Valentin Robida iz Št. Vida, Simon Jovan iz Št. Vida, Janez Babnik iz Stanežič, Janez Sustaršič iz Vižmar.

Župan, ki se zaveda svoje moči in dolžnosti. Z Dolenjskega smo izvedeli, da so v Št. Rupertu ustanovili Rajfajzensko posojilnico. Župan, ki vedo, kako težko se plačujejo dolгови, so pa v skrbi za telesni blagor občanov dali oklicati pred cerkvijo nekako tako-le: »V Št. Rupertu se snuje posojilnica. Ljudje bodite pazljivi. Lahko se denar na posodo dobi, težko se pa vrne. Jaz pravim: najboljša posojilnica je pridnost, varčnost in treznost. (Klici: gotovo!)« In tako se je raznesel glas o novi posojilni po občini in sosednih okrajih.

Iz Kranja. V sredo zvečer je umrla g. M. Pavšlar, blaga mati občespoštovane tukajšnje rodovine. Priporoča se v molitev!

Velikodušen dar! Intendanci dramatičnega društva došlo je včeraj nastopno pismo od čestitega gospoda dr. Valentin Krisperja: Velečastiti gospod intendant! O priliki tisoče predstav »dramatičnega društva« čast mi je izročiti Vam za penzijski zaklad skromni prispevek sto goldinarjev. Storim to z veseljem, ker vidim, da se pod Vašim vzornim vodetvom ne dviga le umetnost na gledišču, temveč da se s človekoljubno ustanovitvijo penzijskega zaklada utemelji tudi trdna in samozavedna organizacija zavoda, katerega čaka še velika in obširna naloga za probujo in ojačenje našega slovenskega naroda. Izvolite sprejeti izraz mojega najodličnejšega spoštovanja udani Valentin Krisper. — V Ljubljani, 14. februarija 1900.

Slovensko gledališče. Pri nocojšni II. slavnostni jubilejski predstavi, pri kateri se poje veličastna Smetanova opera »Dalibor«, poje veliko naslovno ulogo odličen gost, tenorist češkega narodnega gledališča gospod Bogomil Ptak. Častni član dramatičnega društva in ravnatelj češkega narodnega gledališča gospod Fr. Šubert poslal in naklonil je odličnega gosta ob izvanredni priliki, slavnosti tisoče predstave. Z iskreno čestitko pozdravlja ob tej priliki dramatično društvo in želi mnogo sreče ter vspešnega napredka slovenskemu gledališču. K današnji predstavi obljubil je priti tudi intendant hrvaškega narodnega gledališča g. Iv. pl. Hreljanovič.

Dar. Namesto venca na grob + prošta Jarca je izročil gosp. Gabrijel Jelovšek, župan na Vrhniki, 10 K in g. Fr. Tršar, posestnik na Vrhniki, 10 K za Jeranovo dijaško mizo.

Kdo raztresa protestantske brošurice? Kakor ostajajo za neko vrsto ljudi uši, tako ostajajo protestantske brošurice »Pot do izveličanja« in »Milost božja naše zaslužnje« za agentom zavarovalnice Franco-Hongroise. V ponedeljek se je mudil v Dobrepoljah Rok Drofenik. Išoč zaslužka prišel je tudi v društvo. Sedeč pri časnikih je potaknil skrivaj med nje omenjeni brošurici, kar se je šele opazilo po njegovem odhodu. Sicer se Rok Drofenik še hvali po gostilnah, da piše socialdemokratske časnike, o štolnini itd. in tako priporoča sebe in Franco-Hongroise. Seveda ne moremo izbirati za Franco-Hongroise agentov, to pa vemo, da moramo pred ljudmi, ki razširjajo take brošurice, zapirati vrata.

Iz Adlešič 13. febr. Zaradi hudega kašlja med otroci zaprli smo pri nas šolo za 14 dni.

Imenovanje. Pravnik gospod Franc Bručič je imenovan praktikantom pri c. kr. dež. sodišču v Trstu.

Shod poštarjev. Vsem deželnim pošt-nim uslužbencem Avstrije brez razločka službe in spola! Na podlagi vsestranske vzajemnosti obstoječih društev poštarjev in društev pošt-nih odpraviteljev avstrijskih, v svrhu pogo-vora in pospeševanja stanovskih interesov vseh deželnih pošt-nih uslužbencev brez razločka, bode se vršil dne 6. marca t. l. ob 10. uri splošni shod poštarjev in pošt-nih odpraviteljev »v ljudski dvorani nove magistratne hiše na Dunaju«. Vsi tovariši in to-varšice vabijo se tedaj tem potom, da se udeležijo, kar mogoče, najmnogobrojnejše v namen velikanske manifestacije glede nez-nosnih sedanjih trajajočih stanovnih razmer. Stalen akcijski odbor.

Štajerske novice. V Braslovčah so minoli teden pri občinskih volitvah zmagali kmetje proti tržanom. — V okr. šol. svet na Vranskem je bil kot zastopnik učiteljstva izvoljen g. I. Zotter, nadučitelj na Gomilskem. — Zimsko setev je plesnivec pod snegom močno poškodoval. — Kmetijska zadruga v Vitanju dobro napreduje. Postavila si bode tudi svojo lesoreznicco poleg svoje kovačnice. — Zadruga na Cvenu je od države dobila 1000 kron podpore. — Celjsko porotno sodišče je v ponedeljek obsodilo Nežo Stopec z Vinske gore radi detomora na pet let ječe.

Sodba o delovanju šolskih sester. Družba sv. Cirila in Metoda vzdržuje v Trstu slovensko dekliško šolo, ki je nedavno priredila svojo veselico. »Edinost« pristavlja poročilo: »Občudujemo požrtvovalnost in divne uspehe šolskih sester. Slov. dekliška

šola družbe sv. Cirila in Metoda stoji na vrhuncu. Šolske deklice tako lepega vedenja in odločno slovenskega mišljenja — sijajni uspehi v šoli — divna razstava ženskih ročnih del — in konečno taka veselica! To so neovrgljivi fakti in to znamo tržaški Slovenci tudi ceniti. Ve neutrudljive slovenske šolske sestre in ve zlate deklice, naša nada in naš ponos, le tako naprej. Mi smo z Vami!»

Graška gospoda in Slovenci. Da nemška gospoda v Gradcu ni prijazna Slovincem na Spod. Štajerskem, to je že davno znano. Zopet nov dokaz. Minolo leto so učiteljske plače razdelili v tri razrede, in sicer naj bi bilo v prvem razredu 20 %, v drugem in tretjem po 40 odst. ljudskih šol. Deželni odbor in dež. šol. svet sta imela nalogo, da šole po deželi porazdelita v razne razrede. Ko bi se bilo to vprašanje rešilo nepristransko, moralo bi na Spod. Štajerskem priti v prvi plačilni razred vsaj 56 šol. A kaj sta naredila dež. odbor in dež. šol. svet? V prvi razred sta postavila le nemške šole v Mariboru, Celju, Ptuju in Slov. Gradcu ter e d i n o slovensko, namreč za celjsko okolico. To je pravičnost. Ne dosti bolje je v drugem razredu. Zato štajerski Slovenci kličejo: Proč od Gradca!

Iz Slov. Bistrice se poroča: Dne 12. t. m. je bila volitev načelnika in odhoda za okrajni zastop. Volitve se je udeležilo 31 zastopnikov. Slovenski zastopnik gospod Mlakar v imenu manjšine ugovarja verifikaciji volitve v veleposestvu iz dveh vzrokov. Prvič volilec gozdne zadruge na Spod. Polskavi še ni bil od oblasti potrjen in tudi ni imel pravilno narejenega pooblastila. Drugič je v tej skupini izvoljen neki Simon Grundner, ki pa se piše Simon Pelko. Nemška večina je seveda ta ugovor zavrgla. Slovenska manjšina se na to odborove volitve ni udeležila. Načelnikom je bil izvoljen A. Stiger, ki je razvijal svoj program. V odbor so bili izvoljeni: A. Grundner, J. Baumann, A. Zupanec, Fr. Petzold, J. Auer, M. Spess in Št. Rudolf. Slovenska manjšina se bode proti volitvi pritožila na deželni odbor in je sklenila, da ustanovi kmet. zadrugo in konsumno društvo.

Iz Vel. Doline. 15. t. m. Od 1. do 8. t. m. obhajali smo tukaj sv. misijon. Vodili so ga oo. jezuiti Doljak, Vrhovec in Žužek. V spovednici so pomagali oo. Salvator in Gavdijoz, frančiškana iz Samobora, in g. Nemanič iz Čateža. Udeležba je bila splošna, zlasti, ako se pomisli na daljna, mokra in v ranem jutru poleg tega še hudo tamična pota. Tako, kakor pri sklepu misijona, pa naša prostorna cerkev ni bila nikdar napolnjena, tudi ne pri posvečevanju. To je prvi misijon, ki se je v tej župniji obhajal. Saj tudi prej kedaj ni bilo mogoče. Cerkev je bila mala, kakor pečnica, župnišče v zemljo utisnjeno, bolj kleti, kakor stanovanju podobno, staro, drveno gospodarsko poslopje pa je žugalo kar sesesti se. V predzadnjem in zadnjem letu pa so se odpravili ti nedostatki, postavili smo novo, solidno gospodarsko poslopje, prezidali in nazidali tudi župnišče. O misijonu pa je čuti sedaj samo en glas: Le prehitro je minilo!

Nadvojvoda Oton je prišel predvčerajšnjim v Opatijo. Včeraj je prišel v Trst ter se podal dalje v Aleksandrijo, kjer bode ostal do meseca marca.

Tržaški mestni svet je imel v sredo večer sejo. Na dnevnem redu je bila prošnja upravnega sveta mestne plinarne, da se imenuje preiskovalna komisija. Župan dr. Dompieri izjavi, da dejstva opravičujejo opazke mestnega knjigovodstva glede postopanja v plinarni. Leta 1898 bi bila morala mestna plinarna izročiti mestni blagajni 125.000 gld., a dvignila je še več tisoč goldinarjev. Župan je ostro grajal postopanje upravnega sveta. Svetovalec Benussi brani upravni svet, Rascovich pa priporoča preiskovalno komisijo, ki je bila tudi izvoljena.

Volilci brez — davka. V Trstu so si za občinske volitve v IV. razredu pripravili Lahi kaj ugodno stališče. — V volilne liste so dali 280 »meščanov«, ki ne plačujejo nobenih davkov. Slovenci bodo proti tako vzorno sestavljeni volilni listi protestovali.

Strah pred Bošnjaki. Govori se, da bode iz Gorice premeščen pešpolk št. 47 in da pride na njegovo mesto z Dunaja bosanski pešpolk. Neki goriški dopisnik v »Piccolu« pozivlja goriški magistrat, da to prepreči.

Italijani se boje slovanskih vojakov. Gotovo bi najraje videli, ko bi dobili »bersagliere« iz Italije.

Italijani proti hrvaški pripravnici v Pazinu. Italijansko društvo za Istro je odposlalo spomenico na naučno ministerstvo proti ustanovitvi hrvaške pripravnice v Pazinu. Italijani namreč kvasijo, da je Pazin italijansko mesto, kjer ne sme biti hrvaška šola. To je skrajna italijanska predrznost.

Ravnik — ušel. »Znati se mora!« je dejal Ravnik napram nekemu svojemu znancu, ko je umoril Boštijana Žvana. Včeraj je pokazal, da precej zna. Ušel je iz Žabjaka. Ravnik je bil zaprt s šestimi drugimi kaznjenci v pritlični ječi na Žabjaku in vse je hvalilo njegovo ponižnost v zaporu. Ravnik je prepilil železno ograjo na oknu svoje ječe in odtrgal jeden del ograje, tako, da je mogel posamezen človek skozi. Preril se je zvečer na dvorišče. Imel je pomagata sokaznjenca Šobra. Šla sta preko prostornega dvorišča, kjer je Ravnik vzel neko desko. Hitel je na to po stopnjicah na hodnik. Na zadnjih stopnjicah je prislonil desko in se splazil po njej s pomočjo tovarišev na streho stranskega sodnega poslopja in preko te strehe na streho glavnega poslopja. Čevlje si je privezal ob bok. Ravnik pa ni imel sreče. Gospoda Koejan in Lovše sta iz Zvonarskih ulic ob svitu lune okoli 10. ure zvečer videla po 40 m dolgi strehi plaziti se nekega človeka, povedala sta to vojaški straži, ki je takoj zvonila in sklicala nadzornike. Pogledali so v vse zapore, da se prepričajo, kateri izmed kaznjencev je ušel. Z grozo so zapazili, da je ušel — Ravnik. Pregledali so podstrešje, a Ravnika niso dobili. Menili so, da se mu je res posrečilo popihati jo. Ravnikov sokaznjencev jo je hitro popihal nazaj, ko je čul ropot, in si pri raztrgani mreži na oknu prerezal hrbet, a je vkljub temu potuhnjeno mirno se vlegel na posteljo. Mestna policija in tukajšnje orožništvo je bilo vse na nogah, ko je počil glas, da je Ravnik ušel. Iskali so Ravnika celo pod Rožnikom. Ker je bila žena nekaj dni prej pri Ravniku, se je sumilo, da je žena v zvezi z njegovim begom, in se jo takoj aretovali, hišo njegovo v Kolodvorskih ulicah pa se je policijsko zastražilo. Ravnik pa se je skril za dimnik na Žabjaku. Med množico ljudstva, ki se je v hipu nabrala okoli sodnega poslopja, se je nakrat domnevalo, da bi Ravnik utegnil biti že na strehi.

Šli so iskat kleparja Uraniča, ki se je takoj pogumno odločil, da gre iskat Ravnika na streho. Šel je na streho. Gledal je po strehi in obračal hrbet dimniku. Nakrat začuje za seboj glas: »Uranič, lepo te prosim, bodi tiho«. Uranič se je hitro obrnil in zapazil za dimnikom Ravnika. »Ga že imamo!« je zaklical Uranič in prijel Ravnika za ramo. Ravnik se je stresel, ko ga je Uranič prijazno povabil, naj gre z lepo ž njim. Ravnik je hotel, da bi šel Uranič pred njim, a Uranič je vedel, da Ravnik ne namerava nič dobrega, in tako se je moral Ravnik ob svitu blede lune, katera ga je izdala, plaziti pred Uraničem po robu strehe nazaj v domstrtno ječo, prej pa je še zagrozil Uraniču, češ »čakaj, jaz te bodem zapomnil«. Mestni stražnik Kržan in orožnik sta imela pripravljena revolver in puško, da ustreli, ako bi Ravnik kaj hotel Uraniču. — Ravnik je bil strašno blede in je dejal, da ga je njegov sokaznjencev Šober, ki je imel prebiti še 13 mesecev ječe, nagovoril k begu. Ko bi ga ta ne nagovarjal, bi ne ušel. Dejali so Ravnika v »špango«, da ga skoro ne bo zapegljalo poželenje po zunanjem svetu. Pri špangah je menda Ravniku zavrela kri in so štirje pazniki imeli dovolj dela, da so mu nadelili železje. Po Ljubljani se govori, da je Ravniku menda prinesla žena pri zadnjem obisku v mašnih bukvicah dve pili, kar je pa skoro izključeno, ker je imel včeraj Ravnik pri delu za svoje osvobojenje tudi dleto. Najbrže mu je prinesel orodje v ječo kak kaznjencev, vsaj je znano, da se jim večkrat posreči vtihotapiti kako stvar v zapore. Da včeraj ni izdala Ravnika luna, ušlo bi bilo lahko vseh šest njegovih tovarišev. Sinočnji Ravnikov beg je pač dokaz, da je Žabjak zastarel in da je skrajni čas, da se preselijo gostje na Žabjaku v nove prostore. Čuje se, da jo je Ravnik hotel popihati za Borštnikovo v Ameriko. To bi mu bolj prišlo, nego da bi se moral danes odpeljati v

Gradiško. Tudi Šobra, ki je pred obsodbo se izdajal za »Tomca«, so nameravali danes odvesti v Maribor. Šober in Ravnik sta hotela podkopati zid pri drvarnici, pa se jima ni posrečilo, ker je bil zid pretrd. Naredila sta torej tako, kakor poročamo. Da je samo Ravnik prišel na streho, je vzrok to, ker se Šobru ni posrečilo priti po deski na streho. Za vse slučaje je imel Ravnik za Šobra pripravljeno vrv, da tudi Šobra spravi iz neprijaznega Žabjaka. Jutri bodo baje prepeljali Ravnika v Gradiško.

Dva pritlikavca. Te dni se mudita na Reki, Sušaku in Trstu dva brata z otoka Krka, stara 22 in 20 let. Visoka sta po 40 cm in tehtata 24 kg. Ker sta revnih starišev, se kažeta po svetu za denar.

Železnica Trst—Poreč. Dela za bodočo železnico iz Trsta v Poreč so pri Strunjano in Izoli že pričeli.

Stari bakreni drobiž po 1 kr. in 1/2 kr. je z dovoljenjem fin. ministerstva mogoče zamenjati še do konca junija pri deželnih blagajnicah.

Poraba vode v Gradcu. Minolo leto se je v Gradcu porabilo vode 4.583.158 hl. in je morala mestna občina družbi plačati nekaj nad 16.000 gld.

Rudokop na Predelu. Posesnik A. Štrukelj v Logu je zasledil bogato žilo cinka in svinca na Predelu. Zagotovil si je do rudokopa že potrebne pravice.

Dunajski župan dr. Lueger se je v torek zopet vrnil iz Italije, kjer je bival več tednov. Bil je tudi pri sv. očetu v avdijenci.

Profesor Masaryk obsojen. Profesor Masaryk se je moral v torek v Pragi pred sodiščem zagovarjati, ker je v svoji brošuri o znanem Hülserju trdil, da so priče in večaki govorili pristransko glede ritualnega umora. Masaryk se je zagovarjal, da se je čutil poklicanega (!) nastopiti proti pravljici o ritualnih umorih in da ga je v srce bolelo (?), ker so to pravljico zlorabljali v Hülserjevi pravdi. Masaryk je bil obsojen na 60 kron kazni.

Telefon Reka-Dunaj. Dne 13. t. m. jutraj je bila javnemu prometu izročena telefonska črta Reka-Dunaj.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. februar. Danes bo v spravnem odseku govoril Körber ter pojasnil stališče vlade. — Dogovori sicer počasi napredujejo, vendar se ni upanje izgubljeno, da se dogovori dovrše, preden se snide državni zbor.

Palermo, 16. februar. Silen vihar je tu povzročil veliko škodo. Pod razvalinami neke hiše, ki jo je podrl vihar, so našli ubitih sedem oseb.

Pariz, 16. februar. Po vsej Franciji je v noči od 14. na 15. t. m. razsajal velik vihar. Večinoma vse brzojavne zveze so pretrgane.

London, 16. februar. Iz vseh delov dežele prihajajo poročila o velikem viharju in sneženih zametih. Škoda je posebno ob vzhodnem obrežju velika. Več ladij je razbitih.

London, 16. febr. »Times« ve poročati, da je došlo v Kušk skupno 20.000 ruskih vojakov s primernim številom topov.

London, 16. febr. »Times« piše o ruskem prodiranju proti Heratu; Ni več dvomiti, da je dospela ruska vlada do prepričanja, da je prišel sedaj psihološki moment, v katerem se more izvesti pritisk na angleški zunanji urad potom aktivne demonstracije. List meni, da s koncentracijo vojaštva v Kušku namerava Rusija samo olajšati si pridobitev nekaterih točk pri Spietsu v Perziji in sicer. — Mi moramo biti pripravljeni na obrambo lastnih interesov v perzijskem zalivu in v južnem delu Perzije proti celemu svetu.

Vojska v Južni Afriki.

Vojna sreča je zapustila slednjič vendar le burske »kmetes« in pokazala Angležem prijazen obraz, pišejo angleški vladni listi, ko poročajo o zmagovitem prodiranju French-ove armade čez Modder-River. Toda veselje angleških krogov je brzkone pre zgodnje, kajti že iz detičnega oficijelnega

poročila je razvidno, da prodiranje ni bilo tako lahko in tako uspešno, kakor se menda sodi v Londonu. French si je moral priboriti prehod, a je vendar zadel le ob »majhen odpor«.

Še manj pa morejo govoriti Angleži o vojni sreči pri Rensbergu, za bojišče ob južno-oranjski meji najvažnejem mestu, in pa v Natalu, kjer se je Dundonald najprej »umaknil« in so ga potem Buri napadli. Izgubil je jednega poročnika, »o ostalih izgubah poročalo se bo pozneje«.

Posebno pomenljivo je za nejasnost razmer pri Kimberleyu posebno to, da so si Angleži osvojili kar pet taborov z zalogami, Burov pa večinoma nikjer niso zasledili. Kaj, ko bi šel Roberts v nastavljeno past?

Pariz, 16. februar. Tukaj se širi govorica, ki pa uradno ni potrjena, da je French včeraj prišel v Kimberley. — Iz Londona se uradno potrjuje,

London, 16. febr. Z bojišča ni danes nikakih zasebnih poročil. Roberts je zapovedal vojaškemu cenzorju, naj v prihodnjih dneh pridrži vsa poročila, dokler se kaj gotovega ne sporoči o bojih pri Modder-Riveru.

London, 16. febr. Buller brzojavlja iz tabora pri Chieveleyu 13. t. m.: Dundonald je s 700 konjiki, topništvom in bataljonom pehote rekognosciral teren. Ko se je po dovršeni (!) nalogi vrnil, so jeli Buri streljati nanj in mu ranili šest vojakov. Buri so izgubili 2 moža.

Bruselj, 16. febr. Armada Burov na oranjski meji šteje okoli 20.000 mož. General Joubert je zapustil Natal, da osebno vodi akcijo proti Robertsu. Ob Blatni reki (Modder-River) se najbrže že bje velika bitka.

London, 16. februar. Lord Roberts brzojavlja 15. t. m.: General French si je priboril včeraj prehod čez reko Modder pri Klippdriftu, zasedel je nekaj holmov v severnem delu reke ter se polastil treh burskih taborov z zalogami. Istodobno so zasedle angleške čete dve drugi postojanki ter se polastile dveh burskih taborov. French je zadel le ob slab odpor. Angleške izgube so malenkostne. Štirje častniki in 53 mož je umrlo vsled solnčarice (?).

London, 16. februar. General Buller poroča iz Chieveleya 13. t. m., da se je vnel boj pri Frankfieldu mej angleško predstražo in Buri. Švadron dragoncev se je moral umakniti. Angleži so izgubili jednega poročnika in 6 mož, ki so ujeti. Šest mož je ranjenih.

London, 16. februar. Angleži so se umaknili iz Rensburga. Ta novica je v Londonu zelo poparila vse kroge. Vojaški kritiki izražajo bojazen, da bodo Buri polastili se železniške mreže mej Nawportom in De Aarom ter na ta način odrezali Robertsu zvezo s Capstadtom.

London, 16. februar. (C. B.) Lord Roberts brzojavlja iz Riet-Rivera 13. t. m.: Podpolkovnik Hannay se je bil 11. t. m. z brigado infanterije na konjih na poti iz Oranje-Rivera v Ramah z majhnim burskim oddelkom, ki je zasedel holm ob desnem angleškem holmu. Z jednim oddelkom je Hannay zadrževal sovražnika, z glavno armado je prodiral do Ramaha. Dosegel je zaželen uspeh. Angleži so izgubili 4 ubite, 22 je ranjenih, 13 ujetih. — Isti dan je general French prekoračil Riet-River pri Dekilydriftu. Izgubil je 1 častnika in 2 moža.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje).

Sedmo poglavje.

Oče Cristoforo je prihajal kakor dober poveljnik, ki je brez svoje krivde izgubil važno bitko, in ki gre potem poparjen sicer, a ne brez poguma, v skrbah, toda ne zbehan, hitro, in vendar ne po begunsko tja, kamor kliče potreba, da osigura nevarne kraje, da zopet zbere čete, da jim dá novih povelj.

„Mir z vami“, reče vstopivši. „Od tega človeka ne smemo ničesar upati! Tem bolj zaupajmo na Boga! Imam uže poroštvo njegove obrambe.“

Sicer si nihče izmed treh naših znancev ni mnogo obetal od poskusa očeta Cristofora; kajti tedaj je bila redka, da nezasišana stvar, da bi kak mogotec neprisiljen opustil kako hudobijo iz gole prijaznosti in vsled nedolžnih prošnja. Vendar je bila zdaj žalostna gotovost v ti zadevi za vse krut udarec. Ženski sta povsili glavi, v Renzovi duši pa je jeza prevladala pobitost. Kajti je bil uže poprej razkačen radi toliko bridkih presenečenj, toliko izpodletelih poskusov, toliko prevaranih nad in še več: užaljen je bil tisti trenutek tudi vsled Lucijine svojeglavnosti.

„Vedel bi rad“, zaškriplje z zobmi in zakriči glasno kakor še nikoli vpricho patra Cristofora; „vedel bi rad, kakšne vzroke vam je navedel ta pes, zakaj... zakaj da moja nevesta ne bi smela biti moja nevesta!“

„Ubogi Renzo!“ reče menih resno in pomilovalno. Njegov pogled je sijal ljubezen in ukazoval mir. „Če bi moral mogočnej, ki hoče doprinesiti kako krivico, vselej povedati za to svoje vzroke, ne godilo bi se takó na svetu.“

„Torej je pes rekel, da noče, ker neče.“

„Še tega ni rekel, ubogi moj Renzo. Bilo bi še dobro, ako bi krivčniki morali vsaj odkrito priznati svojo hudobijo.“

„Nekaj je moral vendar reči; kaj je rekel ta peklenšček?“

„Njegove besede sem slišal, a ne morem ti jih ponoviti. Besede mogočnega hudobneža udarilo in se porazgubé! Vjezi se, ako ga imaš na sumu, ob enem pa ti pokaže, da je upravičen tvoj sum. V istem hipu razžali tebe in ima sebe za razžaljenega, zasramuje te in hoče, da mu daš prav, tepta te v prah in miluje sebe, ravna nesramno, pa hoče biti brezmadežen. Ne vprašuj več po tem! On ni izgovoril niti imena te nedolžne ubožice niti tvojega imena, delal se je, kakor bi vaju niti ne poznal, govoril, kakor bi o vsem nič ne vedel; toda... toda, žalibog, le preveč mi je dal spoznati, da ga nihče ne odvrne od njegovega naklepa. Vendar zaupaj v Boga!“ (Dalje prih.)

Svilene bluže gl. 2.40

in visje! — 4 metre! — poštnine in carine prosto! Vzorci obratno; ravno tako črne, bele in barvene »Hennebergove svil« od 45 kr. do gl. 14.65 met r.

G. Henneberg, tovarne za svilo
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 16 7-2

Umrli so:

13. februarja. Marija Ogorelec, zasebnica, 53 let, Stari trg 28, sarcomatosis. — Makso Čadež, davčnega eksekutorja sin, 16 mesecev, Rožne ulice 33, bronchitis. — Josip Seunig, trgovec, 71 let, Marijin trg 2, kap. — Dr. Anton Jarc, umir. deželni šolski nadzornik, 86 let, Rožne ulice št. 11, ostarelost. — Aleksander Šircelj, delavca sin, 9 mesecev, Strelške ulice 15, jetika.

14. februarja. Marija Hribar, železniškega delavca hči, 2½ meseca, Poljanska cesta 23, črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Podvilna v 24 urah v mm.
15.	9. zveč.	735.2	1.9	sl. zah.	jasno	0.0
16.	7. jut.	733.7	-0.8	sr. zah.	del. jasno	
	2. popol.	729.3	1.3	sr. vzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 3.9, normale: -0.2°.

Cena žitu na dunajski borzi			
dné 15. februvarija 1900.			
Za 100 kilogramov.			
Pšenica za pomlad.	gl.	7.88	do gl. 7.86
» » maj-juni	»	7.96	» » 7.97
» » jesen	»	8.10	» » 8.11
Rž za pomlad	»	6.77	» » 6.78
» » maj-junij	»	»	» »
» » jesen	»	6.88	» » 6.87
Turšica za maj-junij	»	5.36	» » 5.37
Oves za pomlad	»	5.36	» » 5.37
» » maj-junij	»	5.47	» » 5.49

Poslano.

»Slovenski Narod« z dné 13. t. m. govori nekaj o mesarskem »konsumu«. Kar se tiče moje osebe, mu ne odgovarjam, ker za uravnavanje svoje trgovine in svojega zasebnega življenja ne potrebujem nobenih naukov od »Slov. Naroda«. Ker pa »Narod« — kakor povsod — tudi v to zadevo tlači katoliško-narodno stranko ter se poleg tega na uprav surov in poštenega lista nevreden način zaletuje v mojega tasta, znanega odličnega slovenskega rodoljuba gosp. Peterca, konstatujem, da so »Narodove« trditve popolno zlagane, ker niti katoliško-narodna stranka, niti moj tast g. Peterca nista prav v nobeni zvezi z nameravanim gospodarskim podjetjem, v katero se »Narod« tako nerodno zaletava.

V Ljubljani, dné 15. febr. 1900.

Karol Pollak,
trgovec.

Zahvala.

Prav prirčna zahvala vsem, ki so našo ljubo, nepozabno sestro, gospodično

Marijo Ogorelec

spremili k zadnjemu počitku, izreka

Žaluoja rodbina.

Vabilo

II. občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Šturiji“,

kateri se vrši

v nedeljo, dné 25. februvarija 1900

ob 4. uri popoldne

v dvorani „pevskega društva“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1899.
3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Slučajni predlogi.

V Šturiji, dné 9. febr. 1900.

138 1—1 **Načelstvo.**

Blagajničarico

če tudi začetnico zanestljivo in točno osebo,

vsprejme

Adolf Hauptmann.

Oglasiti se je od 12. do 1. ure popoldne na domu Sv. Petra cesta št. 43 v I. nadstropju.

135 3—1

Dunajska borza.

Dné 15. februvarija.		
Skupni državni dolg v notah		99.95
Skupni državni dolg v srebru		99.95
Avstrijska zlata renta 4%		99.45
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron		99.45
Ogerska zlata rent 4%		98.80
Ogerska krona rent 4%, 200		94.25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.		126.70
Kreditne delnice, 160 gl.		236.40
Londonska vista		242.40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.		118.15

Dné 14. februvarija.		
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.		164.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.		159.75
Državne srečke l. 1864, 100 gl.		200.50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron		97.20
Tisne srečke 4%, 100 gl.		141.25
Dunavske vravnave srečke 5%		257.—

VABILO
na
I. občni zbor
„Kmetijskega društva v Dolenji vasi pri Ribnici“,
registr. zadruge z omejeno zavezo“,
ki se bode vršil
v nedeljo dné 4. marca 1900
ob 3. uri popoldne
v prostorih g. Ignacija Merherja v Prigorici št. 3.

Vspored:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo o delovanju društva v prvi upravni dobi.
3. Predložitev letnega računa za l. 1899.
4. Volitev nadzorstva in razsodišča.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

134 1—1 **Načelstvo.**

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, po pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve in Spitzauer-jeve, dobé se pri tiskarji **BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.**
Vnana naročila proti povzetju. 228 7 11—9

Išče se kupiti

šolski harmonij,

nov ali skoraj nov, trpežen, z lepim, močnim glasom, po nižjani ceni. — Ponudbe s popisom in popustom v ceni sprejema 120 1—1

župni urad v Št. Jakobu ob Savi, p. Domžale.

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo pretužno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo iskreno ljubljeno soprogo, mater, sestro, staro mater in taščo, gospo

Josipino Roblek roj. Kamen
lekarja soprogo

ki je danes po kratki bolezni, previdena s svetotajstvi, v 61. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnce bode v soboto, dné 17. t. m., ob 4. uri popoldan.

Bodi priporočena v blag spomin in molitev.

V Radovljici, dné 15. svečana 1900.

Aleksij Roblek, lekar, sprog. — Hugon, magister farmacije, sin. — Berta, Celestina, Olga, hčere. — Ana Spetzler, sestra. — Fran Andolšek, c. kr. sodišča svetnik; Rihard Wenedikter, c. kr. vladni komisar; Emil Figala, c. kr. gozdni asistent, zetje. — Vsi vnuki in vnukinje.

Št. 4241.

Razpis.

Radi oddaje zidarskih, klesarskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del, kakor tudi za dobavo železnine za zgradbo mestne jubilejske ubožnice vršila se bode

dné 24. februvarija ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

pri podpisnem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbenega urada, kjer so tudi vsi načrti, proračuni, pogoji in drugi zadevni pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na upogled razgrajeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatené ter opremljene s pravilno kolekovanimi prilogami in 5 % — na podlagi skupnih ponudnih zneskov določenim — vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunljene skupne zneske s številkami in besedami. Pripominja se, da se na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali na take, katere bodo prekasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 7. februvarija 1900.

136 1—1

†

S tužnim srcem javljamo prežalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno dobro mater, oziroma staro mater in taščo, gospo

Marijo Pavšlar rojeno Jamnik
posestnico l. t. d.

po dolgi in mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajočo, danes zvečer ob 8. uri, v 73. letu svoje starosti, k sebi v boljše življenje poklicati.

Pogreb predrage rajnce bode v petek, dné 16. svečana, ob 1½. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

Nepozabljiva rajnce se priporoča v molitev in blag spomin.

Venci se na željo drage rajnce hvaležno odklanjajo.

V Kranju, dné 14. svečana 1900.

Tomo Pavšlar, veletržec in posestnik, sin. **Marija, Antonija Pavšlar, Ivana Hubad rojena Pavšlar, Josipina Pavšlar, hčere. Jožef Hubad,** c. kr. gimnazijski ravnatelj, zet. **Jelica Pavšlar roj. Florijan,** sinaha. **Tomo Pavšlar, Jožef in Serafina Hubad vnuki. Elizabeta Pavšlar svakinja.**

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika.

Plače je okoli 300 gl. in sicer polovica v biri, polovica pa v denarju kot stolnina in marila. Stanovanje z majhnim vrtom je prosto.

Nastopiti je o sv. Juriju 1900. Prednost imajo cecilijanci in tisti, ki znajo kako rokodelstvo.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, opremljene s priporočili dosedanjih služb, pri

cerkvenem predstojništvu v Čemšeniku,
pošta Medija-Izlake.

139 1—1